

Ислам

واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا

1990-чы илден чыхыр.

ГАФГАЗ МҮСӘЛМАНЛАРЫ НДАРӘСИННИ НӘШРИ.

5 Зүлһичча 1413—27 Maj 1993 № 10 (62)

ХАЛИГИМИЗӘ ИХЛАСКАРЛЫГ БАЈРАМЫ

Бисмиллаһир-рәһманир-рәһим!
Мөһтәрәм бачы вә гардашларым!
Мүтәддәс динимизин инсан гәлбинә севинч вә үмид кәтирән, Аллаһ-тааланын гүдәрәт вә өзәметинә, Китабына вә Пейғәмбәринә имана сәвг едән мүнәввәр һөкмү — Гурбан бајрамы мунасибәтилә бүтүн Гафгаз мусәлманларынны төбрик едир вә бу әзиз күндә Уду Јараданын мәрһәмәтинин үстүмүздән әскик олмамасы үчүн дуа едирәм.

Ислама көрә Гурбан бајрамы — ејдүл-әзһа елә бир севинчдир ки, мө'минләре Аллаһа ибадәтин, Аллаһ гаршысында күнаһа батмагдан чәкинмәјин савабы, Халигин Өз бәндәләринә рәһмәтинин, кәрәмәт вә лүтфүнүн дәһләләриндән бири кими бәхш едилир. Әсл мө'минләр Гурбан бајрамыны хејир вә бәрәкәт күнү, сә-

дәт, динчлик вә архајылыг күнү кими гаршылајырлар. Инанырам ки, Аллаһ-тәбарәкә вә тааланын мәрһәмәтилә мө'мин Гафгаз мусәлманлары да зәманәмизин ағыр сынагларына, үзүнтүлү дәрәләринә, караһатлыг вә һәјәчанларына уграса да әзиз бајрамымызы ләјјатинчә кечирәчәк вә Пәрвәрдиқарын шәфаәтинә рәғмән шүкр-сәна етмәји вәчиб биләчәкләр, иншаллаһ!

Аллаһ гурбанынызы гәбул етсин! Амин!
Вәссаламу әләјкум вә рәһмәтуллаһи вә бәрәкәтуһу.

Шејхүлислам

Бачы Аллаһшүкр ПАШАЗАДӘ,
Гафгаз халглары Али Дини Шурасынын Сәдри.

Бисмиллаһир-Рәһманир-Рәһим!
Мусәлман һичри тәғвиминин сон ајы олан зүлһиччә ајы Аллаһ-тәбарәкә вә тааланын али истәји илә күнләрини сајыр. Бу ајын һәр күнү мусәлман үммети тарихиндә әләмәт-дәр һадисәләрлә бағлыдыр. Белә күнләрдән бири дә Гурбан

бајрамы (ејдүл-әзһа) күнүдүр ки, зүлһиччәнин 10-да гејд олунур.

Бу ил Оручлуг бајрамындан сонра илк дәфәдир ки, халгымыз Гурбан бајрамыны да мүстәгил дөвләтимиздә рәсми халг бајрамы кими гејд едир. Әл-бәтте, әввалләр дә адамлары-

мызын бир гисми бу бајрама әмәл етмиш, гурбан кәсмиш, гурбанлыг етдән еһтијачы оланлара, гоһум вә гоншулара ләјламышлар. Лакин е'тираф етмәлијик ки, чох вахт буну дәрк етмәдән, мүәјјән бир адәт кими јеринә јетирмишик. (Арды 3-чү сәһифәдә)

ХАЛИГИМИЗЭ ИХЛАСКАРЛЫГ БАЛРАМЫ

(Эвэлэл 1-чи сәһифәдә)

Гурбан бајрамынын инсанпәр-
вәр тәрбијәви әһәмийәтини
дүјмәмшишг, бу бајрамнын Аллаһ
бәндәсинә Өз Халиг-тәбар-
кәкә вә тааланын не'мәт вә кә-
рәми гаршысында Она нечә вә-
фадарлыг вә ихласкарлыг дүј-
ғуларны ашыладыгны биләм-
мишик. Инди узун илләрин
унутганымындан сонра тәдри-
чән өзүмзә гајдыдыг, милли
адәт-ән'әнәләримизи, дини дө-
јәрләримизи шуурулу сурәтдә
һәјәта гајтарыг, мә'нәвијә-
тымызы бу дөјәрләр әсасында
гуруруг.

Гурбан бајрамынын тарихи
чох гадим дөврләрә, Ибраһим
пейғәмбәр әләһиссәләмин күн-
ләринә кедиб чыхыр. Гур'ани-
Кәримдә бу барәдә белә бују-
рулу: «Ибраһим мүгәддәс
торпага јетишдикдә дуа едиб
деди: «Еј Рәббим! Мәнә саләһ-
ләрдән олан (бир өвләд) бәхш
ет». Биз дә она һәлиим хасиј-
јәтлә бир оғлан ушагы (Ис-
маил) илә мүждә вердик. О јү-
јүрүб-тачмаг вә атасына көмәк
едә билмәк чагына (он үч ја-
шына) чатадыга (Ибраһим) де-
ди: «Оғлум! Јухуда кәрдүм ки,
сәни гурбан кәсирәм. Бах көр
(бу барәдә) нә фикирләшир-
сәни! О'дәди: «Атачан! Сәнә
нә әмр әлуурса, ону да ет.
Ипшалаһ, мәним сәбрләрдән
оладугуму көрәчкәсәни! Олла-
рын һәр икиси (Аллаһын әмри-
нә) тәслим оладу вә (Ибра-
һим Исмаил гурбан кәсмәк
үчүн) үзүүстә јыхдыгы заман
Биз она белә хитаб етдик: «Ја
Ибраһим! Артыг сән рә'јанын
дүзкүләјүгү (Аллаһ тәрәфин-
дән оладугуну) тәсдиқ етдик!»
(Сәнә Јухуда нә әмр әлуимуш-
дуса, ону јеринә јетирдик. Ал-
лаһ сәнә лүтф едәрәк оғлуну
јеринә бир гәч кәсмәкә бују-
рур). Биз јахшы иш көрәнләри
белә мукафатландырыг (Саф-
фат, 100—105).

Шейхүлislam Мүһәммәд һә-
сән Моллазадә Шәхәви һезрәт-
ләри өзүнүн мәшһүр «Китаб
әл-бәјан фи тәфсир әл-Гур'ан»
әсәриндә бу мүбарәк ајәләри
белә ачыглајыр: Ибраһим әләһи-
ссәләм Аллаһа дуа едиб
огул истәди. Дуасы мүстәчәб

олду. Оғлу он үч синниндә
иди ки, бир кечә Ибраһим ју-
ху кәрду. Јухуда она әмр
олунду ки, оғлуну гурбан кәс-
син. Пейғәмбәр әләһиссәләм
чох фикирләшди ки, аја бу ју-
ху Аллаһ тәрәфиндәндирми.
О күн зүһһиччәнин сәккизин-
чи күнү — тәдбијә күнү иди.
О бири күн јенә Ибраһим
әләһиссәләм һәмнин јухуну
кәрду вә билди ки, јуху Аллаһ
тәрәфиндәндир. Оду ки, зүһ-
һиччәнин доғтузунчу күнүнә
«Әрәфәт күнү», јәни таньма,
билмә күнү дејиләр. Ушагын
анасы һачәрә деди ки, оғлуму
дост гонаглыгына апарырам,
ону чимдир, башыны вә зүл-
фуну ју, тәзә палтарыны әјни-
нә кејиндир. Сонра Исмаил
кәтүрүб кәдәнә өзү илә ип
вә бычаг да кәтүрау. Елә ки,
Мәккәдән чыхыб Сәфа илә
Мәрвә арасына јетишдиләр
мәгсәдинә оғлуна ачды. һәр
икиси Аллаһын әмринә тәслим
олду. Минаја кәлдиләр. Пей-
ғәмбәр оғлуну үзүүстә јерә
јыхды ки, үзүнү көрсә аталыг
мәһәббәти үстүн кәләр, Алла-
һын әмрини јеринә јетирә бил-
мәз. Бычагы нечә дәрә уша-
гын богазына чәкдисә, бычаг
кәсмәди. Гәзәбиндән бычагы
атды, даһа дөјәб дашы кәсди.
Ибраһим деди: Еј бычаг, аја
Исмаилдин богазы бу дашдан
бәрк иди! Бычагдан сәс кәлди
ки, Хәлил әмр едир ки, кәс.
Фәлилуғәдәр олан Аллаһ исә
әмр едир ки, кәсмә. Бу вахт
Аллаһ-тааладан нида кәлди:
«Шүбһәсиз ки, бу ачыг-ајды
бир имтаһан иди» (Сафат,
106). Сән имтаһандан чыхам,
ја Ибраһим! Аллаһ-таала Ибра-
һим әләһиссәләма оғлуна «бә-
јүк бир гурбанлыг әвәз верди»
— Онун әмри илә чәнәб Чәб-
райл бир вахтлар Адәм оғлу
Һабилдин гурбан етдији гојуну
кәтириб деди: «Еј Ибраһим!
Буну Исмаил әвәзинә Аллаһ
јолунда гурбан кәс!»

Сонралар бу мәрасим әмәли-
сәләһиқ үчүн бир өрнәк ол-
ду. Аллаһ јолунда чанларыны
фәдә етмәјә һазыр оланлар,
Ветән, Халг, Торпаг уғрунда да
гурбан кетмәјә һазыр оладугла-
рыны нумажш етдирдиләр. Вә
бу күн халымызын азадлыг

јолунда верәдији гурбанлар мә'-
нәвијәтимызын Ислам дөјәр-
ләриндән нә гәдәр тәсирлән-
дијинә ачыг-ајдын бир сүбүт-
дур.

Гурбанлыг һәм дә она ишә-
рәдир ки, инсан гурбан кәсәр-
кән һәм шейтана, һәм дә өз
нәфсинә галиб кәлдијини дү-
шүнмәлидир. Бәјүк Фүзулинин
«Һәдигәтүс-сүеда»сында шей-
танын һекајәти чох маратлы
вериләр: Шейтан Ибраһим әлә-
һиссәләмин оғлу Исмаил гур-
бан кәсмәјә һазыр оладугуну
биләндә, әввәлчә гәрәра кәлди
ки, ушагын анасыны товласын.
Ихтијар бир гәчә гијәфәсинә
кирәрәк нә баш верәчәјини
она аңлатды. һачәр деди: «Бу-
ну Танры ләзим билмиш вә
онун тәрәфиндән белә бујурул-
мушса, бәләмызын сују варлы-
гын чешмәсиндән кәтүрүл-
мушдур». Сонра шейтан Хәли-
лин јолу үстүнә чыхараг деди:
«Пейғәмбәрлик сәдәфинин пар-
лаг чөһәрини, иззәт вә е'ти-
бар тагынын даш-ташыны белә
кирдабына салыб һејрәт вә тә-
әссуф ичиндә галмагын рәвә-
дырмы? Хәләл чаваб верди:
«Әжәр бәдәнимин һәр бир ә'за-
сы дөнүб бир Исмаил ола вә
мә'будум һамысынын кәсимә-
сини әмр етсә буна тәрәддүә
етмәз вә әмрә гаршы чыхма-
рам». Сонра о, Исмаилә үз
тутду: «Ибраһим сәни башы-
ны кәсмәјә һазырлашыр». Ис-
маил чаваб верди: «Еј ихти-
јар! Мәним гәтлим она әмр
олунубса, демәли, мәним дә
итаәт етмәјим әмр олунмуш-
дур. Гәтлимә фәрман вери-
мишсә, фәрмана әмәл етмәли-
јәм». Исмаил шейтана даш
атыб ону говду. Минадакы даш
галагларына даш атыб шейта-
ны говмаг ибадәти дә бурадан
гаалмышдыр.

Бу чүр мә'нәви дөјәрләрә ип-
дики мүрәккәб, чәтлин вә зид-
дијәтли мотамда даһа чох еһ-
тијачымыз вар. Аллаһ-тәбар-
кәкә вә таалаја дуа едәк ки, бу
илки гурбанымызы гәбул ет-
син, мә'нән сафлашмагымызда
шейтана вә нәфсимизә галиб
кәлмәјимиздә бизә јардымчы
олсун. Вәс-саламу әләјкум вә
рәһмәтуллаһи вә бәрәкәтуһу!

«ИСЛАМ».